

Bral Café Disturb

Welke toekomst voor de kanaalzone/ Quel avenir pour le canal ?

23 maart 2010/23 mars 2010
BXL-Congres/Congrès

NOTITIES/NOTES

Inleiding/introduction door/par Bouwmeester Olivier Bastin

Powerpoint presentatie Olivier?

- * Na 20 jaar inspanningen stadsvernieuwing is het probleem van de sociale dualisering nog niet opgelost
- * In het verleden was mixité het algemeen principe, er moest overal (ook op de kleinste schaal) vermenging van functies zijn, maar die mixité is nooit goed omschreven en uiteindelijk moeten we toegeven dat het niet gewerkt heeft.
- * we mogen ook het landschapselement niet vergeten. Noord en Zuid zijn verschillend.
- * we mogen het kanaal niet zien als een breuk, maar wel als een plaats.
- * de haven en het economisch aspect blijven belangrijk.

* met illustraties (luchtfoto) een groot verschil tussen Brusselse haven en de haven van Helsinki – daar is het mogelijk om veel meer water- en havenverbonden activiteiten en functies op een beperkte ruimte te combineren.

* de publieke ruimtes langs het Brussels kanaal stellen niet echt veel voor. De molentjes zijn nog het beste dat er te beleven is.

Hoewel zijn opdracht eerder gelinkt is aan architectuur & n stedenbouw blijft zijn uitgangspunt 'les enjeux sociaux – het interculturele en het multiculturele'

Inleiding Platform Kanaal – Wim Embrechts

In 2008 ontstaan als burgerinitiatief. Omschrijft het zelf als 'spontane gisting' na de Flageyperiode.

Vaststelling:

Na 20 jaar Brussel, na 20 jaar planning en wijkcontracten ed, zijn er nog veel dringende en escalerende problemen in de centrale kanaalzone.

Sinds vorig jaar heeft de fysieke aanwezigheid van de metro de algemene visie op centrum gewijzigd. Het is niet meer alleen de vijfhoek die het centrum is. Meer mensen uit centrum van de stad zijn verhuisd naar de andere kant van het kanaal.

Op het einde van de Staten Generaal van Brussel heeft het platform haar 'Journal Kanal' voorgesteld. In januari is er een vzw gecreëerd met werkgroepen:

- Cultureel (met grote en kleine c)
- architectuur en stedenbouw
- canal education
- canal economics

In september komt er een Festival Canal : 17–19 september als voorbereiding op grotere kanaalfeesten in 2012, 2014 en 2016.

Verder zal opdracht komen voor Vision Canal: 5 buitenlandse stedenbouwkundige bureau's die hun toekomstvisie op het kanaal zullen uittekenen.

Er komt ook een nieuwe Journal Kanal.

Het Platform heeft zelf geen visie of eisen maar wil een ontmoetingsplaats en een debatruimte zijn.

De kanaalzone blijft nog vaag afgebakend: van de Broukèreplein via de kleine ring tot de slachthuizen – een elipsvormige zone.

Het is de bedoeling om bottom-up te werken

Nu kijken we naar de ruimere as ABC (Antwerpen, Brussel, Charleroi) en ook naar andere wijken, maar de focus blijft wel op de centrale kanaalzone liggen en op de culturele verrijking

Niet-exhaustieve neerslag van vragen & discussie

* Het kanaal mag niet uitsluitend vanuit residentiële hoek bekeken worden. Het economische is belangrijk, zeker in het kader van het tewerkstellingsdebat.

Ook het mobiliteitsaspect niet vergeten: vaststelling dat de rechte as van het kanaal wordt (mis?)gebruikt om snelle invalswegen te creëren en ook als luchtvaartcouloir.

* Heyvaertzone: Ninoofsepoort. Wat is de visie van de bouwmeester?

Er is nu veel gesproken over woontorens, maar geen coherente visie.

Ninoofsepoort: het gaat om een lang debat, een oud dossier – complex – moeilijke strijd. Een goede visie moet komen van een goed debat en de juiste vragen te stellen. De bouwmeester heeft geen a

priori visie, maar stelt de vragen. We moeten de durf hebben om aan de tijdsdruk te weerstaan en de tijd voorzien om goede beslissingen te nemen.

* Idem voor de Zuidwijk, de grootschalige projecten wordt daar toch ook bepaald door de promotoren?

Bouwmeester heeft vragen gesteld aan de verschillende betrokken partners om mensen rond de tafel te brengen. Hij kan alleen advies geven, niets opleggen of beslissen. Hopen dat er op die manier iets kan tot stand komen.

* Universiteiten moet hun bijdrage leveren in de knowhow om participatie op gewestelijk niveau te organiseren. Op niveau van wijken staan we al een stap verder. Daarover hebben we al enige kennis en ervaring, op gewestelijk niveau ontbreekt dit nog.

* Langs het kanaal wordt vandaag een *opportuniteitspolitiek* gevoerd, er is geen *ontwikkelingsvisie*. Wat is de rol van het gemeentelijk niveau, langs het kanaal zijn er 7 gemeenten. Heeft de politiek de instrumenten om hun eventuele visie waar te maken?

Er is vandaag geen visie, voor het GPDO moeten we nog ongeveer 2 jaar wachten.

Wat doen we ondertussen, bijvoorbeeld bij opmaken van bestekken en programma's?

Het ATO (Agentschap Territoriale Ontwikkeling) heeft opdracht uitgeschreven om voor die zone *citymarketing* uit te werken.

Daarnaast heeft de gemeente Molenbeek studie besteld voor haar zone.

Eerste reactie zou kunnen zijn dat dit een nefaste opsplitsing is.

Maar het kan ook bekeken worden als een opportuniteit. Een studie met een lokale focus kan ons inzichten geven om in een tweede fase juist te extrapoleren. Wat is juist en goed om over te nemen voor een groter gebied en wat moet er aangepast worden.

* Bouwmeester heeft transversale functie, vergelijkbaar met *smeerolie*...

* Het publiek van een BralCaféDisturb is zeer homogeen. Het is van niemand de bedoeling om te stellen dat dit een vorm van participatie is.

Participatie situeert zich eerder in ateliers, waar gewerkt wordt. BralCaféDisturb is nuttig om onze verantwoordelijkheid op punten te stellen, maar gaat eerder om communicatie.

Wat is de plaats van coproductie in meer globale planning? Wim E stelt voor om daar rond een BralCaféDisturb te organiseren.

* Tewerkstelling: er moet plaats zijn voor artisanale activiteiten, als mogelijkheden om uit de negatieve spiraal te komen.

Dromen langs kanaal: er zou een betere uitwisseling moeten zijn van de aanwezige potenties.

De aanwezigheid van de slachthuizen en van de Erasmusschool (EHB) betekenen een enorme uitdaging, zoals ook de GOMB-activiteiten in de buurt van de Ceria.

* De kanaalzone is ook een uitdaging op gebied van onderwijs. We weten dat er in het culturele en sociale leven sowieso segregatie bestaat. Nu merken we dat zich dit ook uitbreidt naar scholen.

* De kanaalzone is een gebied van snelle mutaties. Er komen steeds nieuwkomers, met hun eigen economische circuits, zowel uit de Maghreb-landen als uit Oost Europa. Dit gaat niet altijd makkelijk samen.

Bij de probleemstelling van de kanaalzone zou niet de immobiliën-druk het vertrekpunt moeten zijn, wel de sociale segregatie. Bijvoorbeeld de tekst van het Internationaal OntwikkelingsPlan (PIO/PDI) kan de ontwikkelingskrachten van Brussel niet vatten.

De comités en de buurten mogen hun mogelijkheden niet onderschatten. Het parallelle economische circuit is er niet per se één van armoede. Maar het probleem is dat niemand die circuits beheert.

Statistieken en observatoria zijn daarbij onvoldoende. Er zijn verschillende mechanismen die spelen. We moeten die beter kennen.

* Wat kan de rol zijn van de kanaalzone in het kader van de nakende cityboom: ontwikkeling van sociale huisvesting?

Cijfers van Cityboom zijn nog onduidelijk. Er zijn te weinig (niet alleen sociale) woningen, en er is een belangrijke leegstand van kantoren

Er moet meer gewerkt worden aan de omvorming van kantoren naar woningen. Wat zal er bijvoorbeeld gebeuren met de vrijgekomen kantoren na de concentratie van de EU-commissie langs de Wetstraat?

Ook in de Zuidwijk willen promotoren woontorens bouwen. Die productie heeft geen band met de actuele huisvestingsproblemen. Er is onvoldoende kennis van de markt om te weten of die torens aan een vraag beantwoorden of niet.

Het is niet aan de bouwmeester om vergunningen af te leveren voor bijvoorbeeld woontorens, maar hij zal ook geen kwaliteitslabel afgeven. Hoewel de promotoren daar erg op aandringen (voor hen zou het zeker een verkoopargument zijn).

Over een moratorium voor kantoren zijn de meningen duidelijk verdeeld. De markt zou zich zelf reguleren.